

Lesbo's sneller uitgescholden, homo's vaker geslagen

Provoceer dan ook níet!

De media staan bol van verhalen over ín elkaar geslagen homo's door anonieme groepjes jongeren. Over vrouwelijke slachtoffers horen we mínder. Mísschíen omdat dat geweld mínder gríjpbáar ís? Mísschíen omdat de daders vaker bekenden zín?

| door Tanya van der Spek | fotografie Paul Piebinga

Tot nu toe werden er dit jaar in Amsterdam 21 homorelateerde geweldsincidenten geregistreerd, nu al méér dan het totale aantal van 2006. De kranten staan bol van berichten over homomannen die in cruisegebieden of in de Amsterdamse binnenstad worden belaagd. En de vrouwen? Verhalen over lesbische slachtoffers kwamen altijd voornamelijk uit het buitenland. Denk aan Soweto, Zuid-Afrika in juli dit jaar: twee lesbiennes, 23 en 34 jaar, na een feestje verkracht, gemarteld en zes keer door het hoofd geschooten. Maar, na een omhelzing op straat in Nijmegen heeft diezelfde maand ook een lesbienne haar jukbeen gebroken en is haar vriendin knock out geslagen. De daders verklaarden: 'Ze waren te intiem'. Wat weten we nou eigenlijk in Nederland over antilesbisch geweld?

Het laatste grondige onderzoek werd in 1994 uitgevoerd door Diana van Oort. De uitkomst was schokkend. 94% van de 1288 geïnterviewde vrouwen had ervaring met geweld. 56% van dat geweld was gericht tegen hun vrouw- én lesbisch zijn. 36% van dat geweld was puur gericht op hun lesbisch zijn. Recenter cijfers zijn in Nederland niet voorhanden. Maar ons buurland Duitsland kwam in 2003 met een onderzoek dat uitwees dat 98% van de lesbiennes ooit verbaal of psychologisch geweld heeft meegemaakt vanwege hun geardeerdheid. 44% was slachtoffer van seksueel geweld en 24% van fysiek geweld. Constance Ohms van Broken Rainbow, het Europese netwerk tegen homogeweld, zegt: "Duitsland kent circa tweehonderd gevallen per jaar. Maar internationale onderzoeken vertellen ons dat maar zo'n 8% gemeld wordt." Lesbiennes en homo's zijn vaak bang om niet serieus te worden genomen door de politie ('Heeft u het niet zelf uitgelokt met uw gedrag?'), ze zijn gewend aan discriminatie en geweld of ze willen niet als slachtoffer worden beschouwd. Verder zijn er natuurlijk de gays in heterohuwelijken die liever niet publiek maken dat ze cruisegebieden bezoeken.

Toon jít je beurse vagina?

Geweld tegen lesbo's haalt minder vaak de krant. Terwijl homomannen als bijvoorbeeld Chris Crain hun blauwe plekken tonen in de media, zien we nooit een bloedende vrouw. "Omdat

Persoonlijke ervaringen

Marije (26): "Ik ben in september 2004 in elkaar geslagen door zes (Nederlandse) jongens en twee meisjes. Op de Amstel sloeg ik een arm om mijn vriendin heen om haar te troosten. Net toen we besloten om naar de You2 te gaan, liep er een groep jongens van een jaar of achttien langs. Zij scholden: 'Kutpotten, rot op naar huis!' Mijn vriendin reageerde: 'Loop door, laat ons met rust'.

Vervolgens sloeg een jongen met een gipsen arm mijn vriendin op haar kaak, zij was direct bewusteloos. Ik ben in een soort paniek en

woede naar de jongens toegerend en werd door twee jongens van achteren vastgepakt en tegen mijn schenen geschopt tot ik ook op de grond lag. Vervolgens zijn de twee aanwezige meisjes op ons in gaan schoppen. Een politieagent die de meisjes wilde laten ophouden, is door de jongens het ziekenhuis ingeslagen. Meer gearriveerde, ook lesbische agentes werden uitgescholden voor 'kutpotten'. Uiteindelijk is de groep overmeesterd en naar het politiebureau gebracht. Ondanks dit alles vond justitie dat er niet genoeg bewijs

was om dit discriminatie of zinloos geweld te noemen. Slechts één jongen is veroordeeld voor openlijke geweldpleging."

Geraldine (26): "Als ik bij mijn psychiater over lesbische onderwerpen begin, reageert ze onwennig en verandert ze snel van onderwerp. Toen ik zei me in sommige situaties meer mannelijk te voelen, zei ze: 'Noem je dit mannelijk? Je hebt roze gymshoenen aan! Dat is niet mannelijk!' Maar ik had ze nota bene op de mannenafdeling gekocht!"

Jopie (48): "Geweld is niet alleen van deze tijd. 28 jaar geleden

woonde ik in Breda met mijn eerste vriendin. Een buurman wilde 's nachts met geweld binnenkomen. Dat mislukte, maar onze autobanden waren wel lek gestoken, het dak beschadigd. En continu kregen we uitwerpselen door de brievenbus. Ik ben vaak uitgescholden en er is met geweld bedreigd. In een homobar kreeg ik drankjes over me heen gegoten door mannen toen ik protesteerde omdat er zonder aanleiding tegen me geduwd werd. Ik werd akelig hard in mijn bovenbeen geknepen, ik had een gigantische, pijnlijke bult. Dit waren heteromannen die potjes wilden pesten of zeer vrouwonvriendelijke homo's. Steeds vaker doen vrouwen mee aan het

dat geweld vaak meer seksueel getint is,” zegt historica Anna Tijsseling. “Toon jij je beurse vagina in de krant?”, schreef ze in haar column op de site van het Roze Rijk. Bij seksueel geweld als ongewenste intimiteiten (‘Mag ik met jullie meedoen?’), aanranding (‘Ik kan je wel genezen.’) of verkrachting (‘Dit zal je leren je normaal te gedragen!’) komt veel meer gène kijken. Daarnaast zoeken vrouwen de schuld vaak bij zichzelf door hun socialisatie (‘Misschien provokeerde ik zelf?’). Verkrachting van homomannen komt natuurlijk ook voor, maar dan eerder op specifieke plekken als het leger of in de gevangenis.

Antilesbisch geweld lijkt ongrijpbaarder en onzichtbaarder. Misschien doordat mannen vaker klappen krijgen en vrouwen sneller worden uitgescholden. Volgens een enquête in Nijmegen in 2003 komt fysieke bedreiging voor bij 85% van de mannen en ‘slechts’ bij 15% van de vrouwen. Vrouwen lijken iets vaker dan mannen slachtoffer te worden van verbaal geweld, met name intimidatie, aldus Van Oort. Als iemand je naroept of bespuugt, maak je daar minder snel melding van dan wanneer je gewond bent geraakt. Maar er is nog een

reden waarom vrouwen minder snel melding maken: daders zijn vaker bekenden (ook binnen de relatie en in de veilig gewaande lesbische scene is geweld een groot taboe, maar dit geweld is van een andere orde). Discriminerende collega’s, burens, studiegenootjes of ex-echtgenoten die verbaal en psychisch geweld plegen: schelden, treiteren, dreigen, uitlachen, vernederen en naroeven. Ook in veel families wordt geweld gebruikt om lesbo’s te controleren en tot de familiewaarden te verplichten.

Je hebt ook economisch geweld: je baas die jou een promotie weigert, of je ouders die je onterven of niets meer willen bijdragen aan je studie sinds je coming out.

Enkele voorbeelden uit Duitsland van de afgelopen vier jaar: een familie die met moord dreigde toen het mislukt was de lesbische dochter te ‘bekeren’. Een zus van een lesbienne die op een begrafenis zei dat de relatie toch niets voorstelde en ze nu na de dood van haar partner weer normaal kon gaan doen. Een moeder die haar dochter nog slechts zelden wilde zien en dan zonder haar partner. Een dochter die haar lesbische moeder de keel dichtkneep. Ouders die hun dochter naar een psychiatrisch ziekenhuis hebben gestuurd (in 2002!). Een zus die een lesbienne verbood om hun moeder te begeleiden naar het ziekenhuis. Een therapeut die zei: ‘Als je last hebt van je menstruatie en toch lesbisch bent, haal je toch gewoon je baarmoeder eruit?’. Of een therapeut die het nog bonter maakte: ‘Jouw lesbisch zijn is een psychische ziekte, veroorzaakt door de moeizame band met je moeder’. Een vrouwenstel dat is verhuisd nadat de buurvrouw steeds

geweld. Ik straal, net als meer lesbische vrouwen, een bepaalde onafhankelijkheid en zelfstandigheid uit. Ik heb ook twee vrouwen tekens op mijn arm getatoeëerd. De meeste mensen weet niet wat het betekent. Ik zie er niet uit als een ‘bootwerker’, met alle respect, overigens. Ik loop, zit en lig zoals ik het lekker en comfortabel vind. Dus niet volgens de ongeschreven wetten dat vrouwen bijvoorbeeld met hun benen over elkaar moeten zitten. Over mensen die dat mannelijk noemen, zegt het genoeg: wie zichzelf mag zijn en wie niet. Geregeld loop ik met mijn vriendin hand in hand. Ik zou dit het liefst altijd willen doen, mijn vriendin

laat mijn hand echter los als er een groepje jongens, mannen aan komt lopen. Eerst werd ik hier kwaad over en vond ik dat ze zichzelf verloochende. Nu heb ik daar wel meer begrip voor.”

Marion (45): “Ik voel me niet prettig als ik met een vrouw hand in hand loop, sinds ik in Amsterdam uitgescholden en bijna omvergereden werd door een agressieve Nederlander. Ik heb mijn eigen zaak in een dorp in Limburg. Als ik me openlijk vertoon met mijn liefde, heb ik minder klanten. Sinds ik van mijn man gescheiden ben, voel ik me door de blikken en opmerkingen niet meer welkom in het dorpscafé.”

Yvette (32): “Mijn vriendin heeft al jaren ruzie met de heteroburens. Altijd als ik haar bezoek, spuugt de buurman voor mijn voeten en worden er opmerkingen gemaakt. Ik weet zeker dat dit ook met geaardheid te maken heeft, al moet ik toegeven dat er meer dingen spelen tussen de burens en mijn vriendin. Op een nacht heeft de buurvrouw het raam van de voordeur ingetrapt. Toen ik woest naar buiten rende, greep ze me bij mijn haar en slingerde ze mij rond terwijl ze riep dat mijn vriendin niet van mij hield. Daarop heb ik met mijn vuist in haar gezicht geslagen. De buurman greep me bij mijn keel. Inmiddels had mijn vriendin een mes gepakt.

Mijn vriendin en ik zijn allebei in de cel beland en ik heb nu een straatverbod. De burens beweerden uiteraard dat wij zijn begonnen.”
Naam is gefingeerd.

Nijmegen: In Nijmegen zijn twee vrouwen, N. en B. van begin twintig, aangevallen nadat ze elkaar hadden omhelsd. Eén van de slachtoffers mailde *Zij aan Zij*: “Mijn vriendin en ik liepen van de Vierdaagsefeesten naar huis. Op een plein omarmden we elkaar en kregen we reacties naar ons hoofd geslingerd van twee jongens. Toen we daar niet op reageerden, kreeg mijn vriendin een schop in haar rug en toen ging het heel snel. Mijn vriendin is

Groeit de agressie werkelijk?

Homogereleerd geweld wordt momenteel niet apart geregistreerd in Nederland. De Tweede Kamer wil dit wel, maar de ministers Plasterk (Emancipatie) en Hirsch Ballin (Justitie) maken er geen haast mee. Dat maakt D66-politica Petra Hoogerwerf kwaad: "We moeten juist onderzoeken wie de daders zijn, om te weten welke preventiemaatregelen zijn geboden! Een deel van de daders bestaat wellicht uit jongens die zelf onzeker zijn over hun geaardheid. Daar moet een aanspreekpunt voor komen, er moeten meer homojongerenverenigingen komen." Het aantal meldingen bij de politie is met 20% gestegen sinds begin 2007. Dat komt mede door het politie homonetwerk Roze in Blauw. Slachtoffers voelen zich veiliger

en meer serieus genomen nu ze telefonisch via 020-559 53 85 een gay agent te spreken kunnen krijgen. In augustus 2007 bleek uit een onderzoek van EénVandaag dat 42% van de homo- en biseksuelen zich het afgelopen jaar onveilig is gaan voelen op straat, mede door de mediaberichtgeving. 38% van deze groep heeft het afgelopen jaar te maken gehad met homo-haat. Groeit de agressie tegen homo's en lesbo's daadwerkelijk, of lijkt de agressie te groeien doordat meer homo's dan eerst het durven melden of doordat de media zich er nu zo op richt? Niemand weet het antwoord.

Karate en zelfverdediging voor vrouwen: www.shuriryu.nl

weer gilde: 'Jullie moeten worden verkracht en vermoord, ik stuur een moordcommando op jullie af!' Een lesbisch meisje dat op school steeds door een klasgenote werd uitgescholden en scheldbriefjes kreeg; het stopte pas toen het meisje de vrouwelijke dader in het gezicht had geslagen. Een lesbische studente die door vrouwelijke medestudentes in elkaar geslagen werd, terwijl ze 'teringlesbo!' riepen. Vrouwen doen overigens steeds vaker mee met agressie en geweldpleging tegen lesbo's en homo's op straat. Als het ging om fysiek geweld tegen lesbiennes, was 38% van de daders in Duitsland vrouw! Normaal staat het aandeel van vrouwen bij *hatecrimes* op 5%. Maar

het stijgt, terwijl men er altijd vanuit ging dat mannen eerder slaan en vrouwen eerder psychisch geweld plegen. Tot slot is een Duitse lesbo met stenen bekogeld. Oké, deze verhalen stammen uit een Duits rapport en Nederland is verder als het om emancipatie gaat. Maar lees ook de persoonlijke verhalen van *Zij aan Zij* lezeressen in dit artikel.

Lesbiennes zijn overigens niet alleen in de eigen omgeving maar ook in het uitgaansleven onveilig. Ze hebben dan weliswaar geen cruisegebieden, zoals homomannen, waar ze opgewacht worden, maar het gaat ook wel eens mis in het hetero uitgaansleven. Zo zijn er gevallen bekend uit waar twee mannen midden in een kroeg probeerden het shirt van een lesbienne kapot te scheuren, waarbij zij in gevecht haar rib brak. En een lesbo werd gearresteerd nadat een man haar buiten het café had opgewacht omdat ze binnen haar hand op het been van haar vriendin had gelegd. Hij had de pech dat zij aan karate deed, maar toen de politie arriveerde, beweerde hij vanaf de grond dat de vrouw hem had geprobeerd te beroven en zo werd ze in de boeien geslagen.

Verschil met heterovrouwen

Soms zegt men dat vrouwen in het algemeen slachtoffer zijn van geweld, ongeacht hetero, bi of lesbisch. Maar er is wel verschil. Een lesbo kan bijvoorbeeld gehanteerd worden als ze nog niet uit de kast is. Ook is gebleken dat bij geweld tegen heteroseksuele vrouwen slechts in één tot drie procent van de gevallen een wapen gebruikt wordt. Bij lesbiennes loopt dit op tot zes procent (misschien omdat de dader meer tegenstand vreest omdat lesbiennes meer met mannelijkheid worden geassocieerd, oppert de onderzoeker). En op openbare plekken beleven lesbiennes eerder dan heterovrouwen provocaties met seksuele inhoud. 'Lesbisch' is een scheldwoord, 'hetero' niet. Onderzoeker Irene Zeilinger zei op een bijeenkomst over geweld tegen lesbiennes in 2003 in België: "Seksueel geweld tegen een lesbienne betekent niet alleen een aanval op haar fysieke en psychische integriteit, maar ook een aanval op haar psychosociale identiteit als lesbienne. Voor een hete-

k.o. geslagen en ik kreeg een vuistslag. We werden naar de eerste hulp gebracht en daar bleek dat ik mijn jukbeen gebroken heb. Mijn vriendin heeft geen botbreuk maar wel een gezicht dat bont en blauw is. Ons is verteld dat de daders als verklaring hebben gegeven dat we intiem waren." Het COC meldt: "Twee mannen van 23 en 30 jaar konden later door de politie opgepakt worden. De vrouwen twijfelen er niet aan dat ze in elkaar werden geslagen omdat ze lesbisch zijn. Maar dat blijkt niet te zijn overgenomen in de dagvaarding van het Openbaar Ministerie (OM). Een van de verdachten, de 30-jarige man uit Zutphen, wordt voorgeleid op

verdenking van zware mishandeling. Volgens een woordvoerder van het OM in Arnhem zijn er geen bewijzen dat het hier ging om geweld tegen de vrouwen omdat ze op straat zouden hebben geknuffeld. 'Uit de feiten en het onderzoek komt niet naar voren dat de geaardheid de aanleiding zou zijn voor de mishandeling. Discriminatie kan hier niet ten laste worden gelegd'. Het geweld zou volgens het OM zijn losgebarsten toen de vrouwen verhaald gingen halen bij een andere man van wie ze kort daarvoor een tik of een duw zouden hebben gekregen. Getuige 'Riekster' op haar blog www.riekster.nl: "Ze stonden op het plein in het

midden van de nacht. Van de Zomerfeesten was het einde in zicht en ze waren door alle bandjes, biertjes en mensen om hun heen in een fijne stemming gebracht. Op de stoep stonden ze tussen de mensen, maar eventjes hadden ze hun moment alleen. Een knuffel, niet eens handen hadden ze vast. Geen kus kwam er aan te pas. Maar twee mannen konden zelfs daar niet tegen. Twee lesbische vrouwen met de armen om elkaar heen. En ze sloegen er op los. Een trap in de rug, een knal in het gezicht. Een schop en een slag. Tot de een na de ander op de grond lag. De ambulance kwam. En nam ze mee. Er was geen reden."

Volanda 37: "Mijn vrouw Sandra (33) en ik zijn bespuugd door tientot twaalfjarige Marokkaantjes in Rijswijk, Zuid-Holland. Ook zijn we in het centrum van Leiden uitgescholden door blanke tienermeiden. We zijn allebei een tikje mannelijk, niet te overdreven, en door onze sportieve kleding en korte kapsels is het waarschijnlijk te zien dat we lesbo's zijn. Hand in hand lopen doen we nauwelijks nog en we laten elkaar automatisch los als we het niet vertrouwen. In vier jaar tijd zijn we noodgedwongen drie maal verhuisd vanwege treiterende burens. In ons eerste huis in een nieuwbouwwijk was iedereen vriendelijk. Eén vrouw uit de buurt

roseksuele vrouw is het echter een bevestiging van haar seksuele identiteit – tegen haar wil en met veel pijn verbonden, maar toch een bevestiging.”

Waarom trekken homovrouwen en -mannen geweld aan? Mensen die afwijken van de norm, dus volgens de meerderheid ‘niet helemaal normaal zijn’, zijn sneller doelwit van discriminatie, pesterij en geweld. Erger nog: men neemt makkelijk aan dat ze dat zelf uitlokken, want zij zijn het toch immers die abnormaal zijn, niet de agressor. Wie hand in hand met haar vriendin over straat loopt, moet het naropen of uitschelden er maar bijnemen of niet zo provoceren, is de teneur. Volgens Zeilinger zien daders zichzelf doorgaans als tolerant. Zij denken dat lesbiennes het over zich afroepen omdat ze er mannelijk uitzien of niet normaal zijn. ‘Ze konden gewoon geen man krijgen’ of ‘Ze zijn slechte moeders want ze bieden geen vader’. De lesbische levenswijze wordt soms nog steeds gezien als een zonde (religie), een ziekte (geneeskunde), een seksualiteit waarbij de man ontbreekt (psychologie en seksuologie). Wordt de zogenaamde lipstick lesbienne door mannen alleen maar nageroepen met ‘Wat zonde dat je voor ons verloren bent’ en de wat stoerder uitziende lesbienne met ‘manwijf? Daar zijn geen bewijzen voor. Lig er misschien net aan waar de onzekerheid of allergie van de treiterende man ligt: bij sterke, onafhankelijke vrouwen of bij de afwijzing door sensuele vrouwen.

Waarom hakken mannen er nou écht op los? Irene Zeilinger: “Dat kan vele redenen hebben: afhankelijkheidspatronen, structurele ongelijkheden, bijvoorbeeld het heteroseksisme of individuele motivaties”. Misschien is de dader zelf bang dat hij homo is. Anna Tijsseling: “Mannelijkheid kost de samenleving jaarlijks veel geld. Egoproblemen, testosteron-niveaus door ongebreideld rood vlees eten door jonge mannen, veroorzaken verkeersongelukken, opstootjes, vernielde bushokjes en op het hoofd getikte ouderen. Veel onzekere,

jonge jongens denken via geweldsdelicten hun mannelijkheid te kunnen bereiken of bestendigen. Als de mannelijkheid van zo’n jongen zo fragiel is dat die mannelijkheid zelfs door een knipoo van een andere man onderuit gehaald kan worden, wordt het inderdaad onveilig voor niet-heteroseksuele mensen. Iedereen die openlijk durft af te wijken van de conventionele man-vrouw-hokjes, is eigenlijk veel zekerder over zijn mannelijkheid of haar vrouwelijkheid. Als het om emancipatie gaat, vormen lesbiennes misschien wel de grootste dreiging voor het mannelijk ego. Lesbiennes hebben zichtbaar geen mannen nodig en naderen daardoor mannen het meest in ‘individu-zijn’, in onafhankelijk zijn. Hetero vrouwen zijn immers veel gemakkelijker te zien als ‘de vrouw van’.”

Niet iedere lesbo heeft letterlijk klappen gehad. Maar wel bijna ieder van ons heeft bliken gehad of een opmerking op straat. Of impliciete afkeuring op het werk of van familie. En daar zit ons probleem. We moeten er zo vaak mee bezig zijn: waar loop ik wel hand in hand? Waar zoen ik wel in het openbaar? Waar zeg ik het wel of niet? Sommige lesbiennes doen hun best er extra ‘hetero’ uit te zien om niet te worden afgekeurd. Zelfs bekende vrouwen benadrukken op televisie dat ze ook écht heus op mannen vallen ook al zijn ze al twintig jaar bij hun vrouw. Is dat ook om minder agressie op te roepen bij mannen? Als jij de hand van je vrouw loslaat, word je belemmerd in je dagelijks leven. Als je ook maar iets preventief onderneemt om een honende lach, een kwetsende opmerking, een vuile blik of een klap te voorkomen, is dat dan niet eigenlijk al geweld? ☹

S.W.O.T. defence gay seminar

Elke laatste zondag van de maand is er een S.W.O.T. defence gay seminar dat zich richt op de specifieke problematiek waarmee deze doelgroep steeds meer te kampen heeft. De seminars kosten in de maanden september, oktober en november geen € 60 maar € 45. Volgende: 30 september 2007. www.swotdefence.nl

reageerde vreemd. Ze begon te schelden en heeft ons zelfs met de dood bedreigd nadat wij onze bovenbuurvrouw aanspraken op geluidsoverlast. De tienerdochter van onze bovenbuurvrouw heeft stoere sportschooltypes ingeschakeld om voor onze ramen te hangen en naar ons te wijzen als we op de bank zaten. We hebben de woningbouwvereniging ingeschakeld, gesproken met de wijkagent, bemiddeling gevraagd, maar niets hielp. Uiteindelijk zijn we weggegaan en hebben we ruim een half jaar bij mijn schoonmoeder ingewoond. We waren allebei op van de zenuwen en sliepen slecht. Na een half jaar in onze nieuwe

eengezinswoning wilde de buurvrouw de indeling van ons huis zien. Toen zij de slaapkamer zag, draaide ze zich om en vroeg mij: ‘En waar slaap JIJ dan?’. We waren met stomheid geslagen want we hadden al gezegd dat we getrouwd waren. Toen startte de ellende. De buurman, die het ook al niet zo op buitenlanders had, vond ons ook niet in zijn ‘normen en waarden’ passen. Hij maakte herrie, stookte de kinderen op om ons te negeren, onze auto had vreemde beschadigingen en na een feestje lag het afval in onze tuin. De buurvrouw bleef opvallend vaak herhalen dat ze niets tegen homo’s had. Toen we de burens aan de andere kant ergens

op hadden aangesproken, begonnen zij mee te doen met de pesterijen. De rest van de buurt begon ons te mijden, mede doordat er opeens de vreemdste roddels over ons de ronde deden. De woningbouw deed niets, buurtbemiddeling was partijdig en de wijkagent zei over de burens: ‘Ach, het zijn maar simpele zielen’. Wij hebben zelfs geluidsopnamen gemaakt van de uitlokkingen. Te horen is dat de buurman zegt: ‘Als zij een homostel waren geweest, dan had het heel anders kunnen aflopen met ze’. Ook dat maakte geen indruk op de agent. Na een jaar zijn we weer verhuisd. We hebben maanden lang in pure stress geleefd en waren constant

ziek. We hebben nauwelijks geslapen. We vluchtten zo vaak mogelijk het huis uit en sliepen bij onze ouders. We gebruikten medicijnen om rustig te blijven. We hadden ondertussen allebei psychologische hulp, en zagen het helemaal niet meer zitten. We hebben nu een koopwoning. Het heeft ons nog ruim een jaar gekost voordat we over de ergste na-stress heen waren en we weer normaal sliepen. We zijn nog steeds blij met onze huidige woning en burens. We zijn ondertussen een stuk weerbaarder geworden en zijn ook op karate bij een vrouwenclub gegaan voor het geval dat...” ☹